

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: فائزه نصرآبادی، ۱۳۹۶

بررسی فقهی قضاوت شورایی در فقه و قوانین موضوعه

قضاوت شورایی در لغت به معنای داوری گروهی و دسته جمعی است. قضاوت شورایی تعاریف گوناگونی دارد که مهمترین آنها عبارت است از: نوعی دادرسی و داوری توسط 3 یا 5 یا 7 یا... نفر که تعداد آنها فرد باشد (نه زوج) و هر چه اکثریت حکم کردند و یا اتفاق داشته‌اند. همان ملاک باشد. و صورت دیگر قضاوت شورایی عبارت است از این که قاضی، قبل از اتخاذ تصمیم، قضات متعدد را به عنوان افرادی عالم و آگاه، جهت مشورت دعوت و اظهار نظرمی نمایند. بدین ترتیب، پس از شور، حکم قضیه و راه فصل خصومت به نحو جمعی از جانب اکثریت تعیین می‌شود. بدین طریق، مشاوره‌ی آنان، جنبه‌ی مقدماتی دارد و صدور رأی که بر مبنای اکثریت است. اعمال ولایت شرعی محسوب می‌شود و این دو، منافاتی با یکدیگر ندارند. پیرامون قضاوت شورایی سه دیدگاه عمده در میان فقها و حقوق دانان وجود دارد: 1. عده‌ای قائل به جواز مطلق قضاوت شورایی شده‌اند و معتقدند که قضاوت چه به صورت قاضی واحد و چه شورایی بلامانع است. 2. عده‌ای در مقام مخالفت با قضاوت شورایی برآمده‌اند و مطلقاً آن را نپذیرفته‌اند و فقط قضاوت قاضی واحد واجد شرایط را پذیرفته‌اند. 3. عده‌ای تفصیل قائل شده‌اند که خود دو دسته اندک الف) بدین صورت که قضاوت شورایی در قاضی تحکیم جایز است (حتی چندین نفر می‌توانند قاضی تحکیم باشند) اما در غیر قاضی تحکیم، قضاوت شورایی جایز نیست. ب) عده‌ای دیگر از فقها و حقوقدانان بر این عقیده هستند که قاضی می‌تواند قبل از صدور رأی، از دیگر قضات، نظر مشورتی بخواهد ولی در پایان، خود قاضی پرونده اقدام به انشاء حکم و صدور رأی نماید.

کلیدواژه‌ها: قضاوت شورایی، فقه، حقوق،

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۳۸۹۵۲۰۰۳

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۶/۱۳

رشته‌ی تحصیلی: فقه و حقوق جزا

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محسن ولایتی

M.A. Thesis:

THE EXAMINATION judgment Soviet jurisprudence and laws

By definition, council judgement means a group and collective arbitration, the most important of which is: a type of proceeding and arbitration by 3 or 5 or 7 etc. people, the

number of whom is odd (not even) and what the majority order and/or verdict will unanimously be enforceable. Otherwise, council judgement includes the fact that the judge, before making a decision, summons various judges as resourceful and knowledgeable individuals to consult and ask for their opinion. Thus, after consultation, the verdict and solution to settle the hostility is specified unanimously and collectively. This is considered as a legally accepted guardianship and there is no contradiction between these two. Three major approaches concerning council judgement are common among jurisprudents and jurists: 1. Some deem the council judgement is absolutely permitted and believe that judgement whether by a single judge and/or by a council is acceptable. 2. Some disagree with council judgement and have absolutely refused to acknowledge it and have only voted for the judgement by a single judge. 3. Still others have considered the matter in detail and have sub-categorized it: a) refers to the fact that council judgement is permitted by the consolidation judge (even several people can play the role of a consolidation judge), however, in cases other than consolidation judge, the council judgement is not permissible. B) other jurisprudents and jurists believe that before issuing an order, the judge can seek other judges' opinions but in the end it is the judge of the case that embarks on issuing a verdict (order).